

DRŽAVNI
ZAVOD ZA
INTELEKTUALNO
VLASNIŠTVO
REPUBLIKE
HRVATSKE

IZOBRAZBA U OSAM ZAKONSKIH PODRUČJA
EU CARDS projekt provodi konzorcij tvrtki
pod vodstvom Pohl Consulting & Associates

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO KAO POSLOVNI OSLODAC GOSPODARSKOG RAZVOJA

dr. sc. Bojan Benko
Načelnik Odjela za informacije
i suradnju s okruženjem

bojan.benko@dziv.hr

07. veljače 2008.

Sadržaj predavanja

- Struktura poslovnog i javnog sektora
- Uloga intelektualnog vlasništva u poslovnim strategijama i planovima u djelatnostima javnog sektora i državnoj politici
- Važnost intelektualnog vlasništva u gospodarskom razvoju i kako ga koristiti

Struktura poslovnog i javnog sektora

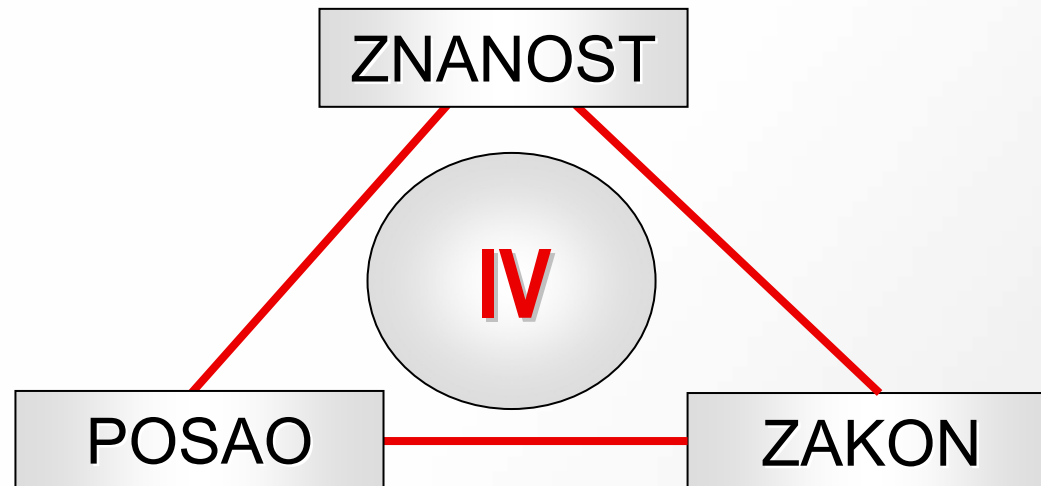
- Broj zaposlenih u Hrvatskoj krajem 2007. godine bio je 1481000
- **Malo i srednje poduzetništvo** čini
  - ~68000 malih i srednjih poduzeća i
  - ~107000 obrtnika
- **Javni sektor**
  - Opća država
  - Javna društva i kvazidruštva
  - Javni sektor upravlja s više od 50% BDP-a

**Uloga intelektualnog vlasništva
u poslovnim strategijama i planovima
u djelatnostima javnog sektora
i državnoj politici**

...

Položaj intelektualnog vlasništva

■ ■ ■

Neke mogućnosti

- Gospodarska važnost industrijskog vlasništva
- Uočavanje sadašnjih i budućih tehnoloških trendova na temelju dostupnih podataka o industrijskom vlasništvu
- Intelektualno vlasništvo u društvu znanja
- Gospodarski potencijal slobodno dostupnog industrijskog vlasništva
- Dostupni podaci o industrijskom vlasništvu pri ispitivanju tržišta

■ ■ ■

Primjer - autorsko pravo u gospodarstvu RH

Industrije temeljene na autorskom pravu i srodnim pravima*

2002. godina	→ 4,42% BDP	8,02 milijarde kn
	→ 4,23% zaposlenih	54485
2004. godina	→ 4,27% BDP	9,18 milijardi kn
	→ 4,65% zaposlenih	62936

---

*Ž. Topić, R. Matanovac, M. Bregeš-Gorjan, M. Škegro-Vdović:

Ekonomski doprinos djelatnosti temeljenih na autorskom pravu u gospodarstvu Republike Hrvatske, Državni zavod za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, 2007.

Važnost intelektualnog vlasništva u gospodarskom razvoju i kako ga koristiti

Pokretanje poslovne aktivnosti

Poslovna sinergija

■ ■ ■

POSLOVNA ZAMISAO

djelatnost(i)
poslovni program
tržište
konkurencija
...

POSLOVNI MODEL

razlikovnost
marketing
tržišne niše
kvaliteta
...

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

INDUSTRIJSKO VLASNIŠTVO

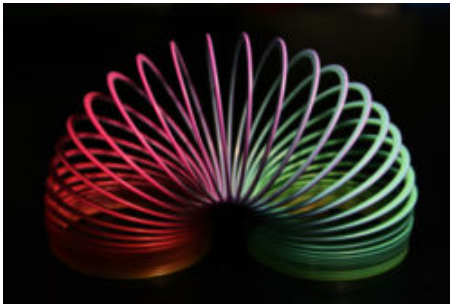
- patent
- žig
- dizajn
- topografije poluvodičkih proizvoda
- oznake zemljopisnog podrijetla
- znanje i iskustvo
- povjerljive informacije
- poslovne metode
- ...

AUTORSKO PRAVO I SRODNA PRAVA

- književna i umjetnička djela
- znanstvena djela
- računalni programi i baze podataka
- prava umjetnika izvođača
- prava nakladnika
- radiodifuzija
-
-
- ...

Slinky® (Richard T. James)

Igračka poznata po silaženju niz stepenice ili po kretanju niz kosinu pod utjecajem sile teže.

- Igračka je bila zaštićena patentom (US2415012, 1946. godina)
- Slinky je zaštićeni žig.
- U Americi poznat i prepoznatljiv komercijalni napjev:
  - It's Slinky, it's Slinky, for fun it's a wonderful toy.*
  - It's Slinky, it's Slinky, it's fun for a girl and a boy.*
- *Druge uporabe*
  - Može poslužiti kao kratkovalna antena.
  - Nastavno pomagalo u seizmologiji.
- Igračka je bila temelj osnivanja i danas poznate tvrtke za proizvodnju igračaka Slinky Toys.
- Igračka je proizvedena do sada u više od 250.000.000 komada.

9. **aparati i instrumenti znanstveni, pomorski, geodetski, električni (uključujući bežične telegrafije), fotografski, kinematografski, optički, za vaganje, za mjerenje, signalizaciju, kontrolu (inspekciju), pomoć (spašavanje) i nastavu; automatski uređaji koji se pokreću ubacivanjem metalnog novca ili žetona; strojevi za snimanje i reprodukciju zvuka; registar-blagajne, strojevi za računanje, aparati za gašenje požara.**
14. **dragocjeni metali i njihove legure i predmeti izrađeni od njih ili sa presvlakom od dragocjenih metala, koji nisu obuhvaćeni drugim razredima; nakit, drago kamenje, satovi i drugi kronometrijski instrumenti.**
16. **papir, karton i proizvodi od tih materijala koji nisu obuhvaćeni drugim razredima; tiskarski proizvodi, novine i časopisi, knjige; proizvodi za uvez knjiga, fotografije; kancelarijski materijal, ljepila (ljepljive tvari) za papirnatu proizvode ili za kućanstvo; slikarski pribor, kistovi; pisači strojevi i uredski pribor (osim namještaja); oprema za podučavanje i obuku (osim aparata); igraće karte, tiskarska slova.**
18. **koža i imitacija kože, proizvodi od ovih materijala koji nisu obuhvaćeni drugim razredima; sirove kože; bale i kovčezi; kišobrani, suncobrani i štapovi; bičevi, hamovi i remenarska roba.**

...

Coca-Cola

20. namještaj, ogledala, okviri; proizvodi (koji nisu obuhvaćeni u drugim razredima) od drveta, pluta, trske, rogoza, vrbovog pruća, roga, kosti, slonovače, kitove kosti, krljušti, ambre, sedefa, morske pjene, celuloida i zamjena svih ovih materija ili od plastičnih materijala
27. tepisi, slamni zastirači, asure, linoleumi i drugi proizvodi za prekrivanje podova, tapete (osim tekstilnih)

Koka-Kola

32. pivo, svijetlo i crno pivo, mineralne i soda vode i druga bezalkoholna pića, sirupi i drugi preparati za proizvodnju pića

...

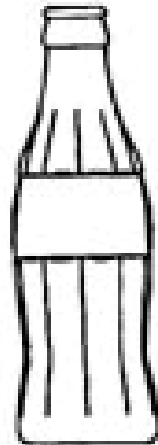

**YOU'VE NEVER BEEN
REFRESHED LIKE THIS BEFORE**

COCA-COLA LIGHT

ŽIVOT JE LIJEP

Koka-Kola

■ ■ ■

CROATA 3, 14, 18, 24, 25, 33, 41

24, 25, 26

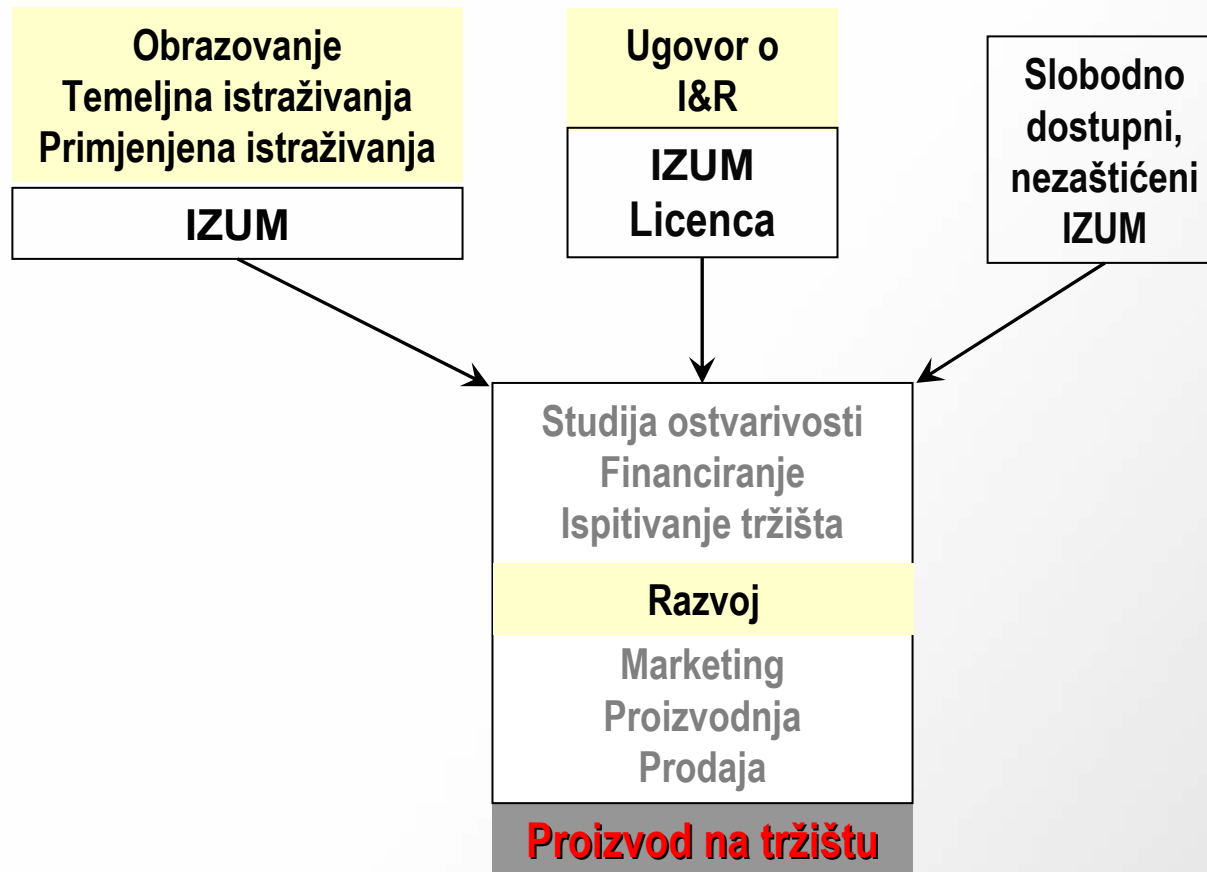
16, 18, 24, 25, 35, 41

3, 14, 18, 20, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 33, 34, 35

Stabilni razvoj tvrtke sa ili bez vlastitog I&R

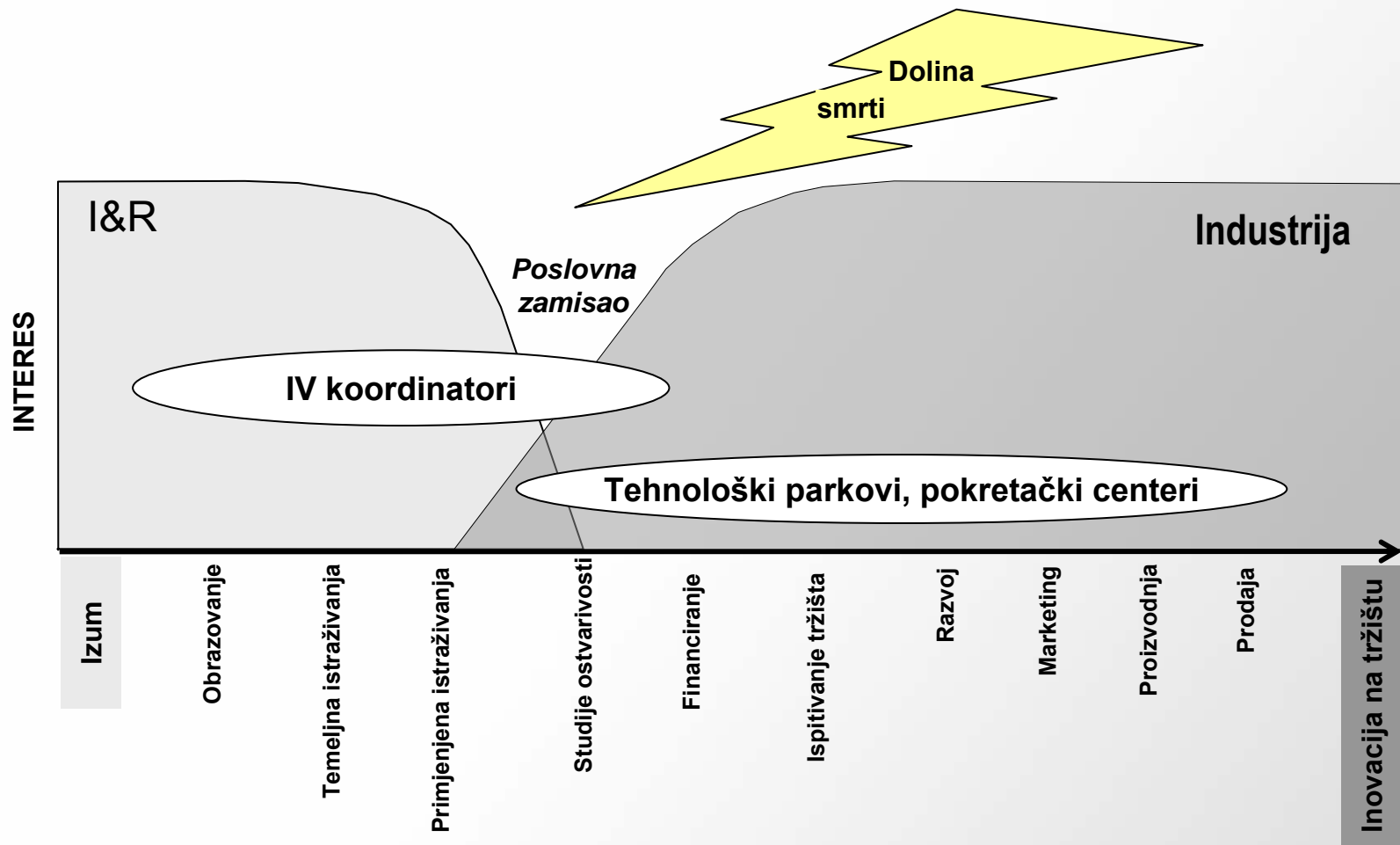
Od izuma do proizvoda

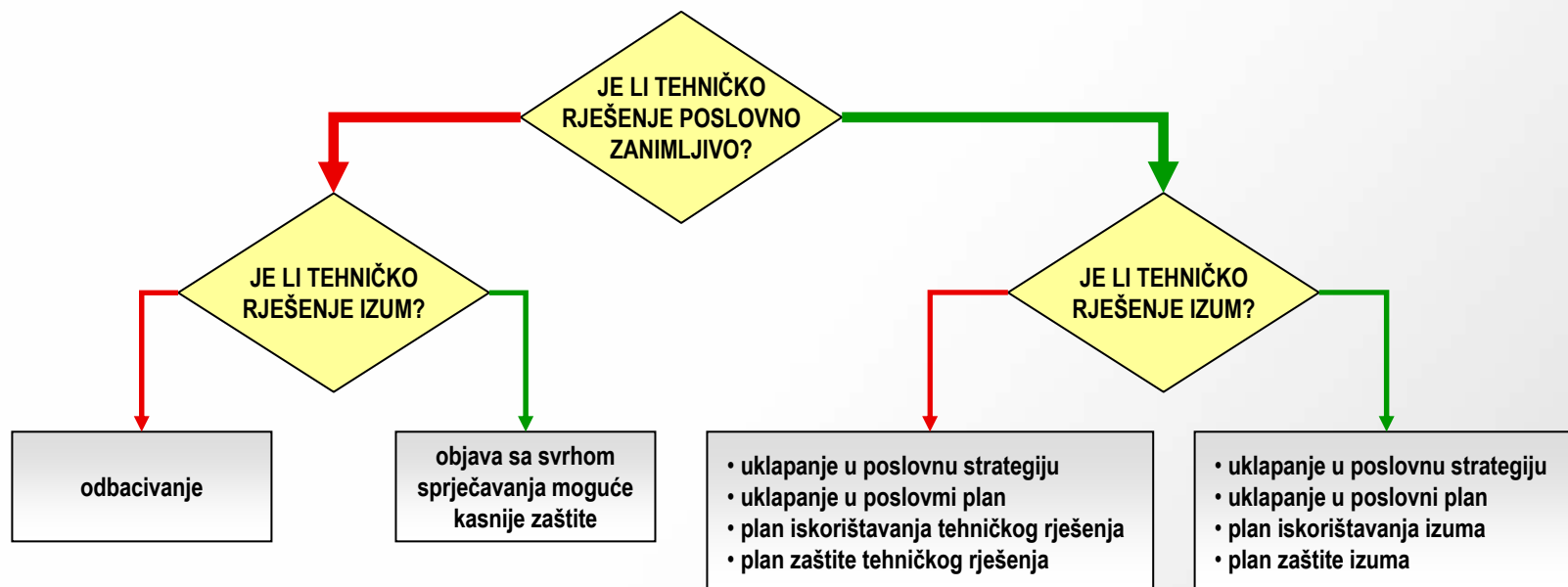
MSP u pravilu nema snage za I&R → suradnja s javnim sektorom!

...

Rano prepoznavanje izuma

Rano prepoznavanje izuma

■ ■ ■

Druge uloge i zadaci istraživanja i razvoja

- Standardi
- Metode kontrole kvalitete
- Postavljanje proizvodnje
- Postmarketinško praćenje i usavršavanje proizvoda
- Određivanje tehnološkog položaja proizvoda na tržištu
- Licenciranje proizvoda
- Druga uporaba proizvoda
- ...

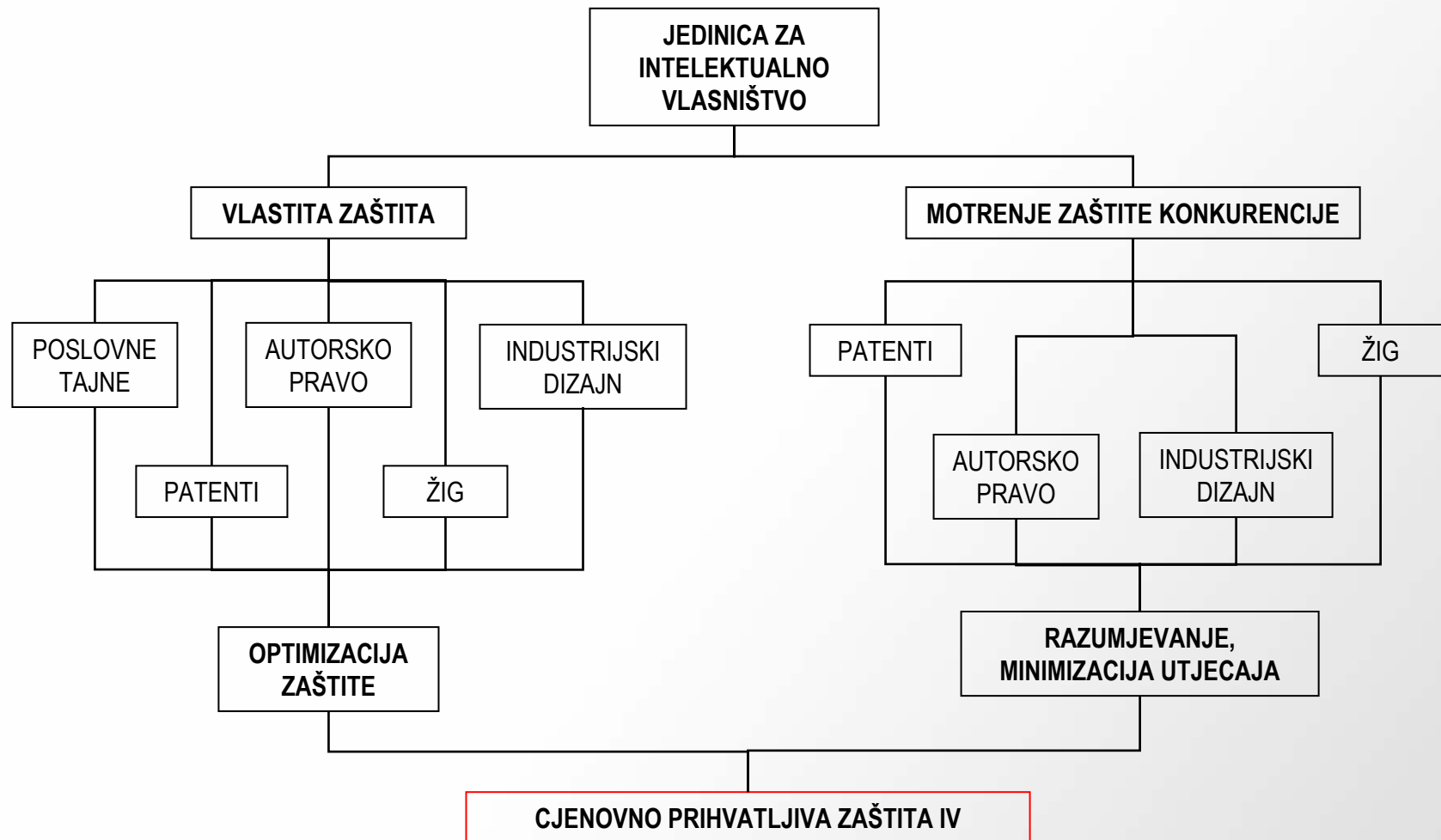
Plan optimalne zaštite intelektualnog vlasništva

Materijalna sredstva za zaštitu intelektualnog vlasništva

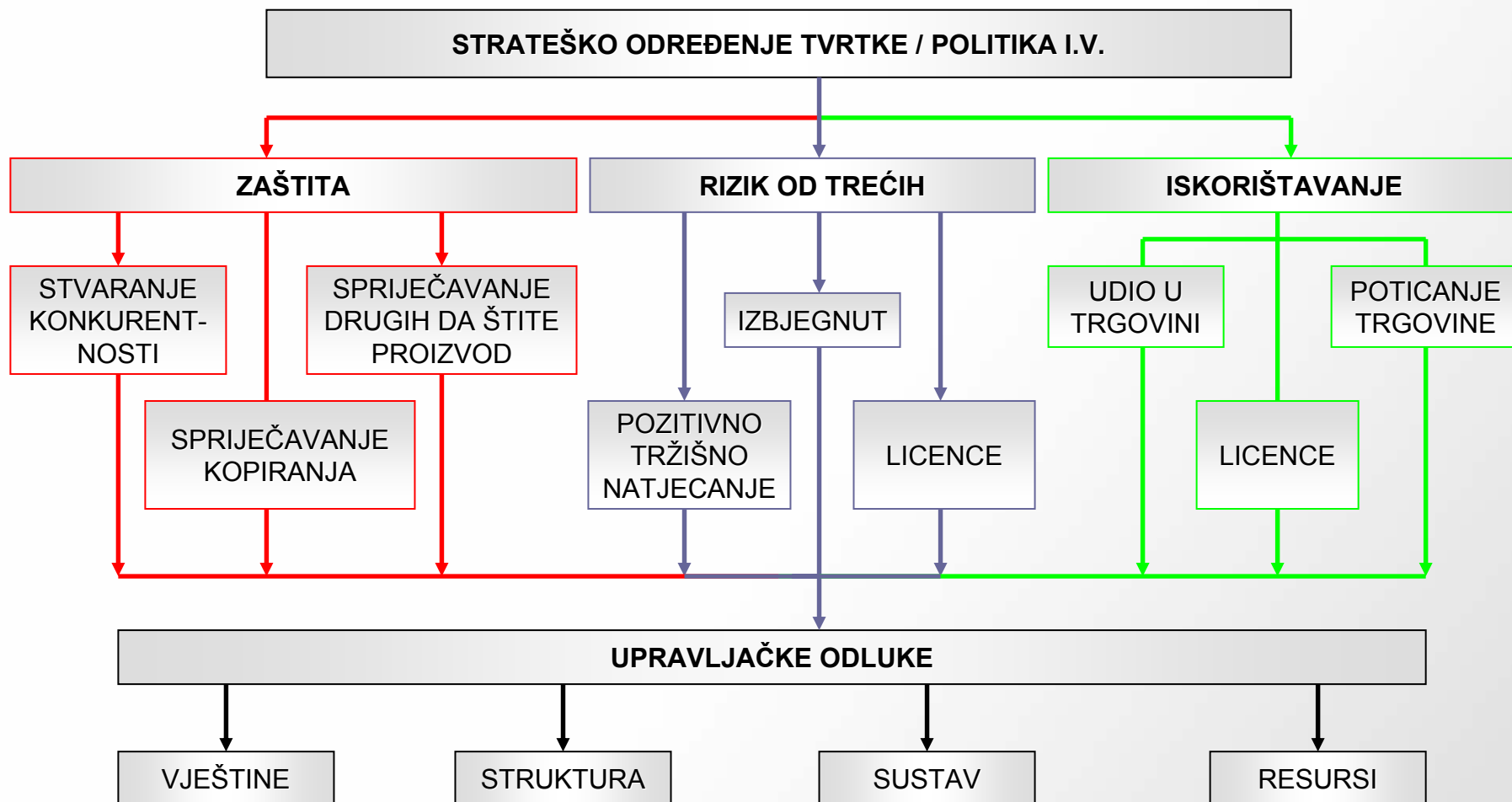
- Zaštita intelektualnog vlasništva je trošak **proizvoda**, a sastoji se od:
  - izravnih troškova zaštite i
  - troškova praćenja konkurencije
  - sudskih troškova
  - ostalih troškova
- Ukupni troškovi zaštite proizvoda moraju biti pokriveni cijenom i prihodom od prodaje proizvoda
- Troškovi zaštite proizvoda moraju biti razmjerni prihodu, odnosno zaradi koja se ostvaruje njegovom prodajom
- Zaštita proizvoda može se razlikovati na različitim tržištima i treba ju uskladiti s opasnošću od konkurencije.

...

Osnovna struktura troškova zaštite intelektualnog vlasništva

IV u strategiji i poslovnom planu tvrtke

■ ■ ■

- IV → monopol → tržište → profit
- IV → dugoročno ulaganje
- IV portfolio → dobropis (*goodwill*) → vrijednost tvrtke
- IV portfolio → dobar pregovarački položaj za licenciranje i unakrsno licenciranje
- IV portfolio → povoljan tehnološki položaj
- Organizirano IV jedan je od temelja upravljanja znanjem
- ...

■ ■ ■

Vrijednost intelektualnog vlasništva

- Industrijsko vlasništvo ima vrijednost
- . . . koja se ne može pouzdano odrediti;
- . . . koja se može procijeniti;
- . . . koja ovisi o očekivanom budućem novčanom tijeku;
- . . . kod koje je pouzdanost procjene tim veća što je IV portfolio veći;
- . . . koja može značajno utjecati na ukupnu vrijednost tvrtke

■ ■ ■

Vrijednost intelektualnog vlasništva (2)

Procjena vrijednosti intelektualnog vlasništva provodi se osobito pri:

- procjeni vrijednosti tvrtke
- sudskim postupcima
- financijskom izvješćivanju
- osiguranju kredita
- određivanju transfernih cijena

...

Najvredniji žigovi

Coca-Cola	67.000.000.000 USD
Microsoft	56.926.000.000 USD
IBM	56.201.000.000 USD
GE	48.907.000.000 USD
Intel	32.319.000.000 USD
Nokia	30.131.000.000 USD
Toyota	27.941.000.000 USD
Disney	27.848.000.000 USD
McDonald's	27.501.000.000 USD
Mercedes Benz	21.795.000.000 USD

Izvor: BusinessWeek

...

Poslovni plan

- Istraživački i razvojni projekti → IV
- Investicijski projekti → IV
- IV → jamstvo, bankovni polog
- IV → novi proizvodi
- IV → marketing
- IV → nastup na novom tržištu
- IV → licenciranje

- Bilanca → nije moguć izravni prikaz vrijednosti IV (samo kao prilog)
- Račun dobiti i gubitka → IV se ne iskazuje osim na troškovnoj strani

Upravljanje intelektualnim vlasništvom

- Povećanje vrijednosti intelektualnog vlasništva
(organizirano i dokumentirano intelektualno vlasništvo vrijedi više)
- Povećanje vrijednost tvrtke
(vrijednost dionica, dobropis, “goodwill”)
- Lakše iskorištavanje, brži povrat uloga, lakše financiranje
- Lakše i brže licenciranje s boljim izgledima za tehničko-tehnološku suradnju
- Lakše planiranje i izgradnja intelektualnog vlasništva u skladu s poslovnim planovima tvrtke
- Kvalitetnije i potpunije pronalaženje poslovnih informacija
(“business intelligence”)
- Izbjegavanje sporova s konkurencijom

Dobrim upravljanjem intelektualno vlasništvo od troška postaje ulaganje.

HVALA!

